

Szebeni Olivér

Végjáték

Megtérésem pillanatában elűzött soroksári svábok megürült, fületlen, otthonába telepített, Felvidékről kiűzött magyaroknál tartott házi istentiszteleten kellett beszélnem a Bibliából. Egy ember nyomban megtért, én magam. Aztán kortárs vasárnapi iskolai osztályban jelölt ki Isten munkateret. Ez volt a két nyitólépés.

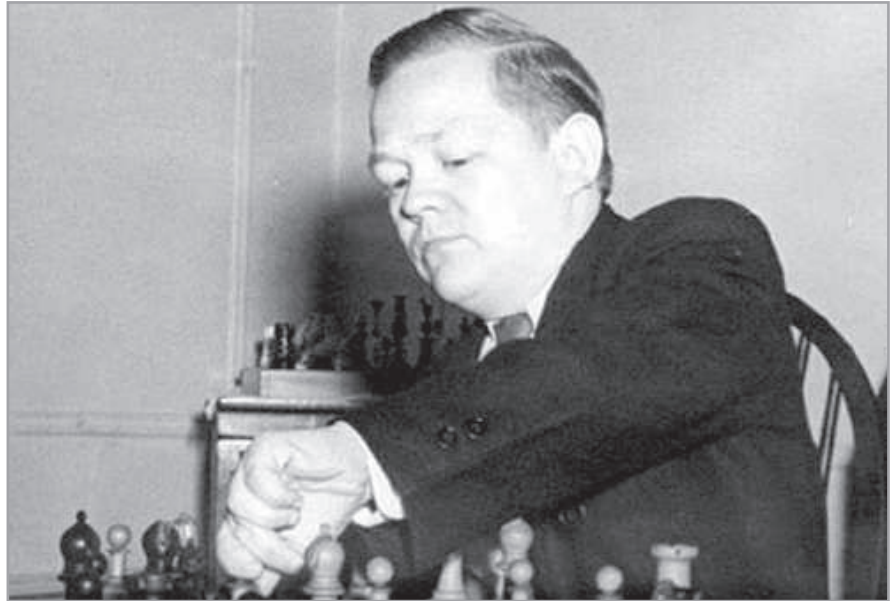
Különleges, határsáv-igazolvány felmutatásával utazhattam Tompára, majd békeidőben lövészárkokon átugrálva, szögesdrótok alatt bujkálva juthattam a gyülekezetbe, hogy elkezdjem igeszóloi pályámat. Ma sem értem, hogyan, de a hatóság csak évekkel később szerzett tudomást „a baptistáról”, amikor költöztünk arról a vidékről. Főfoglalkozásom az igehirdetés volt, de meg kellett élnünk valamiből. Tehát dolgoztunk szántóföldön, hajnaltól vakulásig. Budapesten folytattam irodában technikusként. Tolmácsoltam nemzetközi műszaki tárgyalásokon. Kutattam a történelmünket, és levéltárat alapítottam. Nyomatott térképek híján Jézus Krisztus szülőföldjének térképét kézzel rajzoltam meg. Teológiai tantárgyakhoz tervek és kurzusokat írtam. A Bibliát ismertettem, írásban, képekkel, kiállításokon. Ezekhez rögzített és mozgó figurákat konstruáltam. Méretarányosan megmintáztam a jeruzsálemi

templomot. Megkérdezték fiataléveimben, tulajdonképpen mi akarnék lenni? – Baptista prédikátor, feleltem. Tanítottam gyermekeket és felnőtteket hazánk rögzös útjain vándorló úttörő misszionáriusainkról. 76 éves koromig tartott mindez. Nagy, bonyolult kombinációk, offenzív és defenzív lépések „a táblán”. Máig kétséges eredmények.

„Ó, de remeg a szívem: Vajon Jézus, Mesterem, Hogy lesz vélem megelégedve?”

Aztán a végjáték. A társaim jórésze elment. Volt köztük egy-két jó sakkozó (tényleges és szimbolikus értelemben),

de egyikükkel sem játszottam soha. Az élet nagy játszámja gyorsan legördült. Az egyházi címlistán 62-en vagyunk, ők mind ismernek. Elmondhatom mindenkinek, mi erről a „sakkturnáról” a véleményem: minden a végjátékon múlik. Semmilyen kombináció, fenyegető helyzet, ütés vagy csel nem lényeges, a végjáték a legfontosabb. Százszor bementhatja az ember a sakkot, de mit ér, ha utoljára a mattot a partnere mondja be. Harcolt, küzdött, fenyegetett, mégis lehet vesztes. Mindvégig ki kell tartania. Azután jöhet az értékelés, az elemzés, a megannyi magyarázkodás. Felírják betűkkel, számokkal a lépéseket, a pillanatnyi helyzetet. Megkérdézhetik, miért éppen azt a baljóslatú lépést választotta az ember a lehetőségek közül. A döntés a végjátéktól függ. Addig volt lehetőség korrigálni, a végjáték utánra már csak a tudomásulvétel marad.

Az igehirdető egyszerre minden, és ugyanakkor senki. A munkája csodálatos remekmű, vagy értéktelen halmaz. Az igehirdető nem színész, aki jól vagy rosszul játszik, nála a szellemi értékek teljessége van. Fölmérhetetlen értékű választékkal rendelkezik. Szavai mögött megcsillan a bölcsesség, az embertárs iránti empátia, a hősiesség, és kilátás nyílik az egyetlen helyes megoldásra. A 64 kockás táblán otthonosan mozoghat, 32 bábura figyelhet egyszerre. Ám ő sem menekülhet meg a kísértéseitől, az összeomlás, kiábrándulás veszélyétől. Kísértés a lelki letörtség, önmagába roskadás, amikor látni sem kíván többé senkit azok közül, akik állítólag a „testvérei” voltak és bámulva hallgatták. Amikor „csúcson” lépdelt, neki tapsoltak. A „lelki élményeit” követték. A tapasztalataira támaszkodtak, mintha az lenne az abszolút igazság. Ő

volt az etalon, a tökéletes mérték. Lantot pengetett, pálmaágakat lengettetett. Napoleonként önmagát koronázta meg. Mindenki csodálta, ahogy szelektált, építkezett. De csak ha nyer a végén, az ad értéket minden kockázatos kombinációnak. Míg a kombinációk közben gyérül a tábla, kiürül a saját lelke is. Alattomosan tör rá az izgalmas végjáték. Az élethosszig tartó munka, szellemi feszültsége kiegészül a súlyos felelősséggel. Az energiabázis kimerülhet, és többé nincs verseny, csak vonaglás. Kiütötte „a sötét vezért” oly energikusan, hogy repült nemcsak a tábláról, az asztalról is, de a végjátéknál remegő a kéz.

Azután történt meg, hogy hirtelen és teljesen váratlanul kollabált (elájul, összeroppan – a szerk.) a „nemzetközi nagymester”. Egyébként semmiféle fizikai betegsége nem volt. Kápráztató képességének bonyolult palotája homokszemcsékre hullott szét. Az egykori hős gyáva emberként viselkedett. A Kármelről a Negev-sivatag felé futott. Onnan tovább a Hóreb-hegy barlangjába bújt, hogy menedéket találjon, mert fenyegették, noha senki sem üldözte (1Kir 19,9–18). Valami angyal jött feléleszteni ernyedt lelkét, testét. Köszönet helyett a szája csak a keserűség szavát árasztotta, és az összeomlás rémét látta. A negyven napra megerősítő pogácsa nem esett jól neki. Hogy mit csinál? Ne kérdezzék tőle!

Lépéshátrányba került. Már nem a dolgok elé, csak utána lépdél. Nem vezet többé, csak sodródik, és kapkod a sakkóra után. Még nem mondták ki az utolsó szót, de érzi a közösségi ember fájdalmas magánosságát. Pedig ha nem mindig lefelé, a kiürülőben lévő táblájára és királlyá vált tükörképére tekintene, hanem egyszer felfelé is, találkozhatna az őt figyelő Jézus Krisztus szemével, aki segíthet rajta. Péter ha nem jut krisztusi szemkontaktusba, nem jut könnyeket hullató bűnbánata sem üdvösségre. Milyen sokszor prédikált erről, és most mégis elfelejtette. Könnyebb beszélni másoknak akár több ezerszer, mint a végjátékban egyszer önmagunknak. A „Halotti beszéd” a huszonegyedik században bizonyára így alakulna nálunk:

Látjátok, feleim, szemetekkel, mik vagyunk?

Nemcsak élni, meghalni sem tudunk.

Egyszer volt, hol nem volt egy öreg baptista prédikátor,

Szilágyi Gábor. Kornya Mihály utolsó gyülekezetéből, Bihardiószegről indult. Szorgalmasan dolgozott, fáradzott hűségesen, és végül megöregedett. Volt egy leánya Pesterzsébeten, aki magához vette. A helyi vasárnapi iskola főtanítója összeszedte sok-sok gyermekét, és felkészítette őket látogatásra egy szép nyári napon. Valahogy ráértett, hogy a korai gyermekkor és a késői öregkor úgy összehajlik egymásba, mint egy teljes ívben meghajlított acélszalag. A vasárnapi iskolások augusztus 8-án mentek a koros ember köszöntésére, aki pokrócba csavarva, nádból font, sással szőtt hintaszékben ült az udvaron, és maga elé révedve, szótlánul várakozott. A vasárnapi iskolások főtanítójukkal nem késnek. Ő végighallgatta a programjukat, és meglepődésére egyszer csak azt hallja, hogy a gyermekek kérdéseket tehetnek föl neki. Szemében föl villant a régi fény.

Egy hét-nyolc éves kisfiú törte meg kérdésével a csendet, csak egyetlenegy kérdést tett föl:

– Mikor volt Szilágyi Bácsi életében a legboldogabb?

– Ó, drága fiam, mikor voltam? Hát most vagyok!

Azóta tudom, öreg prédikátor is lehet boldog. Az emberi élet végén is talál szépséget, okot az áldott örömekre. Nem a rangja vagy hírneve, sem a megmért, számlált teljesítménye miatt lesz az.

Sakkozzon, aki ráér! Én soha életemben sem voltam sakkozó, időm sem volt hozzá. Viszont boldog vagyok, és az Úrban egész végig boldog szeretnék maradni. Hiszem, hogy azután örökké boldog leszek.

